

Voorwoord

Welkom bij de onlinevragenblokken van *Kunstboek*. Met deze onlinevragenblokken kun je controleren of je de tekst in *Kunstboek* goed hebt gelezen en leer je de stof toe te passen. Deze vragen zijn een uitstekende oefening voor je toetsen en voor het eindexamen.

Hoe gebruik je deze uitgave?

- In de balk links vind je de zeven blokken waarin *Kunstboek* is opgedeeld. Als je op een van de zeven tijdvakken klikt, kun je via het navigatiemenu naar een paragraaf gaan.
- Aan het einde van de uitgave vind je een blok 'Examentraining', waarin we toelichting geven over hoe je examenvragen succesvol kunt beantwoorden.
- Binnen een paragraaf zie je de titels van de thema's waarin de vragen zijn verdeeld. Hier staat ook hoeveel vragen elk thema heeft.
- Binnen een thema kun je de vragen en afbeeldingen bekijken door naar beneden te scrollen. Om naar een volgend thema te gaan, gebruik je de navigatiebalk aan de linkerkant of klik je op de titel van het volgende thema aan de onderkant van het scherm.
- Net als op je eindexamen staat er boven sommige vragen een tekst met wat achtergrondinformatie over een afbeelding, kunstenaar of periode tussen twee lijnen. Deze informatie is voor meerdere vragen op die pagina belangrijk en helpt je bij het beantwoorden van de vragen.

VWO

Vragen die speciaal voor vwo-leerlingen bedoeld zijn, staan in een gekleurd kader, zoals dit.

Afbeeldingen

De afbeeldingen die naast de vragen staan, zijn meestal te klein om goed en gedetailleerd te kunnen bestuderen of laten niet het hele kunstwerk zien. Als je op de afbeelding klikt, wordt de afbeelding uitvergroot op je scherm. Met hulp van de vergroting kun je de vragen beantwoorden.

Veel succes!

Venus van Willendorf (vraag 12-13)

2.3 Venus van Willendorf (ca. 24.000-22.000 v.Chr.).

Bekijk afbeelding 2.3.

Vrouwenbeeldjes zoals deze worden over de hele wereld gevonden. De betekenis erachter is moeilijk te achterhalen, maar archeologen gaan ervan uit dat het amuletten waren om vruchtbaarheid te bevorderen.

12. Leg aan de hand van de vormgeving uit hoe de Venus van Willendorf symbool staat voor vruchtbaarheid.

13. Leg aan de hand van de inhoud uit hoe de Venus van Willendorf past binnen de kunstgeschiedenis van de oudheid tot nu.

[i](#) Voorwoord >[1](#) 1 Oudheid >[2](#) 2 Middeleeuwen >[3](#) 3 Renaissance - Re... >[4](#) 4 Negentiende eeuw >[5](#) 5 Modernisme >[6](#) 6 Postmodernisme >[7](#) 7 Hedendaags >[8](#) Examentraining >

3 Renaissance - Revolutie

[3.1 Inleiding](#) >[3.2 Renaissance](#) >[3.3 Maniërisme](#) >[3.4 Barok](#) >[3.5 Rococo](#) >[3.6 Neoclassicisme](#) >[3.7 Wit goud: porselein](#)

3.2 Renaissance

[Stadsgezichten \(vraag 1-10\)](#)[Koepels \(vraag 11-13\)](#)[De' Medici's \(vraag 14-17\)](#)[Goden en helden \(vraag 18-23\)](#)[Pietà \(vraag 24-28\)](#)[Leonardo da Vinci \(vraag 29-...](#)[Terug naar dashboard](#)

54 / 325

[Stadsgezichten \(vraag 1-10\)](#)

In het Palazzo Pubblico zijn drie wanden van de raadszaal van het stadhuis van Siena versierd met de beroemde allegorische voorstellingen van *De gevolgen van goed en slecht bestuur van een stad*. Deze fresco's zijn aangebracht in 1337-1339. Op afbeelding 2.1 zie je een van de fresco's, over een goed stadsbestuur.

Tijdens de renaissance ontstond een levendige handel tussen Europa en China, de Arabische wereld, Afrika en de Oostzee. Door de relatieve rust en de bloeiende handel ontwikkelde zich in de stadstaatjes van Midden- en Noord-Italië een gegoede elite met een interesse in kunst.

1. Leg uit hoe zij het ontstaan van de renaissance stimuleerden.

In de renaissance schilderen steeds meer kunstenaars zelfportretten. Dat was in de tijd daarvoor eigenlijk ongehoord.

2. Wat is de reden dat kunstenaars in de renaissance ook zelfportretten gaan schilderen?

Bekijk afbeelding 2.1.

De kunstenaar verbeeldt een bloeiende, welvarende stad. Het lijkt de mensen goed te gaan.

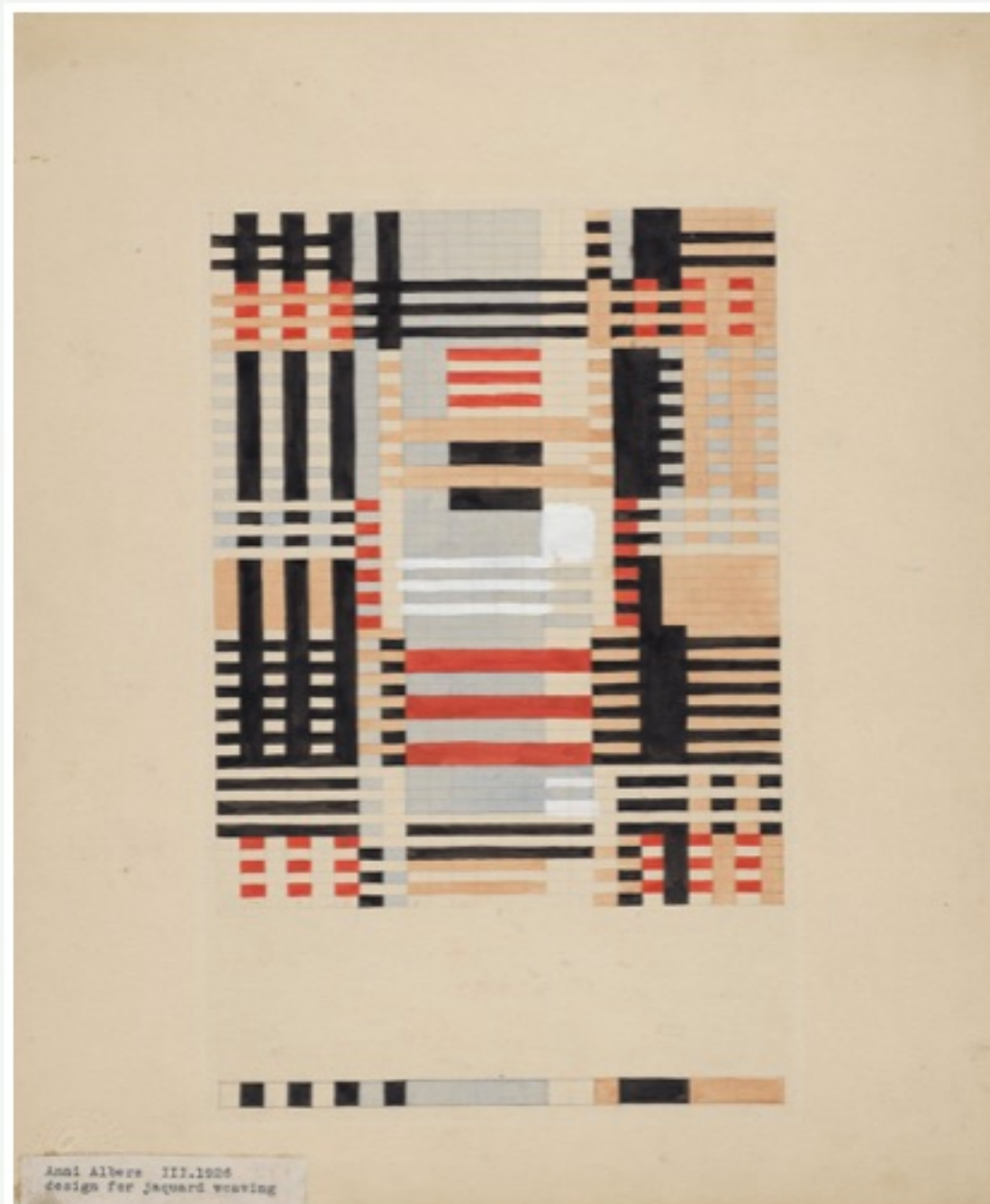
3. Noem vier aspecten van de voorstelling waaruit je dat kunt afleiden.

De fresco's zijn boven de deuren aangebracht. Rechtsonder zie je nog de bovenkant van de lijst van de deur.

4. Noem twee redenen om de fresco's hoog op de muren aan te brengen.

Lorenzetti was een meester in de techniek van het frescoschilderen. Grote fresco's stellen hoge eisen aan het vakmanschap van de schilder.

5. Bespreek twee moeilijkheden bij de uitvoering van dergelijke fresco's.

7.7 Anni Albers, *Ontwerp voor een jacquardgetouw* (1926).

Vrouwelijke kunstenaars werden wel toegelaten tot het Bauhaus, maar kwamen vooral bij de textiel-, keramiek- en boekbindersopleiding terecht. Anni Albers volgde bijvoorbeeld de textielopleiding, hoewel ze een achtergrond in de schilderkunst had.

23. Leg uit wat voor effect dit op (potentiële) vrouwelijke Bauhausleden moet hebben gehad.

Bekijk afbeelding 7.7.

Albers maakte dit ontwerp voor een jacquardgetouw, een weefmachine waarmee je complexe patronen machinaal kunt aanbrengen in textiel.

24. Leg uit hoe dit past bij de principes van Bauhaus.

25. Noem twee aspecten die dit ontwerp modernistisch maken.

Bekijk afbeelding 7.8.

26. Waarom is de theepot van Marianne Brandt geschikt voor industriële productie als je let op het ontwerp?

27. Is de theepot ook functioneel? Leg je antwoord uit.

1.4 Mary Beth Edelson, *Een aantal levende Amerikaanse vrouwelijke kunstenaars* (1972).

1.5 Leonardo da Vinci, *Het laatste avondmaal* (1495-1498).

Niet alleen de Guerrilla Girls hielden zich bezig met emancipatie, ook andere kunstenaars zetten zich hiervoor in. Een voorbeeld van een kunstenaar die bekendstond om haar feministische werk was Mary Beth Edelson. Zij maakte onder andere deze interpretatie van *Het laatste avondmaal* van Leonardo da Vinci. Over de hoofden van Jezus en zijn apostelen plakte ze hoofden van vrouwelijke kunstenaars.

Bekijk afbeelding 1.4 en 1.5.

Deze voorstelling geeft een heel andere boodschap dan Da Vinci met het oorspronkelijke werk.

7. Wat wilde Edelson met dit werk bereiken? Waarom zou ze daarvoor juist Da Vinci's muurschildering als uitgangspunt hebben gekozen?

Edelson veranderde niet alleen de voorstelling maar ook de vormgeving.

8. Noem drie verschillen in vormgeving tussen het originele werk van Da Vinci en het werk van Edelson.

In de tweede helft van de twintigste eeuw streed de burgerrechtenbeweging in de VS tegen racisme, onder andere in het overheidsbeleid. Het was ook voor zwarte Amerikaanse kunstenaars moeilijk om door te dringen in de kunstkringen die gedomineerd werden door witte mensen. Een van de kunstenaars die dat wel lukte was Jean-Michel Basquiat. In 1977 begon hij met graffiti op de muren van Manhattan. Al snel werd zijn werk opgepikt door de galeries.

[i](#)[1](#)[2](#)[3](#)[4](#)[5](#)[6](#)[7](#)[8](#)

Claire (vraag 17-18)

4.7 Grayson Perry, *Claire's coming out-jurk* (2000).

Grayson Perry identificeert zich als heteroman en in zijn eigen woorden als 'travestiet'. Dat is een wat verouderde term voor drag queens of cross-dressers, mannen die zich aankleden als vrouwen of andersom. Perry heeft een vrouwelijk alter ego genaamd Claire. Voor haar heeft hij verschillende jurken ontworpen. *Claire's coming out-jurk* droeg hij toen hij binnen de kunstwereld uit de kast kwam.

Bekijk afbeelding 4.7.

Perry doet al aan cross-dressing sinds hij een kind is. *Claire's coming out-jurk* heeft ook iets kinderlijks.

17. Noem drie aspecten die de jurk kinderlijk maken.

VWO

Wanneer hij zich aankleedt als Claire, wordt Perry als het ware zelf een kunstwerk.

18. Leg uit dat bij Claire meer sprake is van performance dan van bodyart.

[i](#)[1](#)[2](#)[3](#)[4](#)[5](#)[6](#)[7](#)[8](#)

Examentraining

Examenvragen uit Centraal Examens TeHaTex met toelichting en antwoorden

Examenvragen TeHaTex gaan over:

- **voorstelling**, en **aspecten van de voorstelling** (het verhaal, de inhoud);
- **vormgeving** en **vormgevingsaspecten** (hoe is het verhaal/de inhoud weergegeven):
 - **aspecten van materiaal, techniek, constructie** en **hanteringswijze**;
 - **beeldende aspecten** zoals kleur, licht, ruimte, vlak, vorm, textuur en compositie (ritme, dynamiek of beweging en bewegingssuggestie);
 - **zeggingskracht** van het beeld (voorstelling en vormgeving gecombineerd);
- **functionele aspecten**, ook de **culturele context** speelt daarbij mee;
- **standpunten ten aanzien van kunstwerken**.

Op de volgende pagina's vind je een aantal oude examenvragen.

Aan de hand van deze examens worden de verschillende aspecten uitgelegd die in een examen TeHaTex naar voren komen. Vaak moet je in je antwoord een verband duidelijk maken twee of meer aspecten. Let op: bij deze examenvragen staat erbij om welke aspecten de vraag gaat. In je examen is dat niet altijd zo duidelijk erbij gegeven. Sommige examenvragen zijn samengesteld. Dat wil zeggen dat je niet alleen een antwoord moet geven, maar ook een onderbouwing van je antwoord. Alleen met een compleet antwoord (dus inclusief onderbouwing) kun je dan punten verdienen.

Na elke vraagpagina vind je een pagina met toelichting. Daar wordt de vraag verder uitgelegd en vind je het antwoord. Probeer eerst zelf de vragen te beantwoorden zonder naar de antwoorden onder de vragen te kijken. Vergelijk daarna je antwoord met dat van het antwoordmodel. Zo kun je testen of je de vraag goed begrijpt of nog een beetje extra moet oefenen.